

УДК 378.014.544(091)-027.543

DOI:

Лариса Дудікова, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов з курсом латинської мови та медичної термінології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова
Аліна Марлова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов з курсом латинської мови та медичної термінології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ

У статті на основі аналізу зарубіжних джерел уточнено визначення поняття інтернаціоналізації вищої освіти та описано основні етапи її розвитку. Встановлено, що незважаючи на те, що термін "інтернаціоналізація вищої освіти" використовується лише з початку 1980-х років, окремі компоненти цього явища з'явилися понад 500 років тому. Визначено, що розвиток інтернаціоналізації нерозривно пов'язаний із розвитком суспільства, особливо з такими сферами, як політика, економіка, культура і освіта. Протягом останніх 25 років інтернаціоналізація вищої освіти переросла із малозначного феномену у ключовий фактор, який сприяє покращенню якості освіти.

Ключові слова: інтернаціоналізація вищої освіти; міжнародна освіта; мобільність; іноземні студенти; якість освіти.

Лит. 6.

Larysa Dudikova, Doctor of Sciences (Pedagogy), Associate Professor, Head of the Foreign Languages Department including Latin and Medical Terminology Vinnytsya Mykola Pyrohov National Medical University
Alina Marlova, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Foreign Languages Department including Latin and Medical Terminology Vinnytsya Mykola Pyrohov National Medical University

INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION: PECULIARITIES OF DEVELOPMENT

The article presents the updated definition of concept of internationalization of higher education and describes main stages of its development. The notion of internationalization is a complex debatable phenomenon that is constantly regenerating and developing. According to foreign scientific literature internationalization of higher education is the intentional process of integrating an international, intercultural or global dimension into the purpose, functions and delivery of post-secondary education, in order to enhance the quality of education and research for all students and staff, and to make a meaningful contribution to society. The term "internationalization of higher education" developed in the beginning of 1980-s but separate components of this phenomenon appeared more than 500 hundred years ago. As far back as in the Middle Ages students and scholars were peregrinating from one university to another transferring knowledge and skills from one country to another. During its development internationalization has intricately been interrelated with the development of society, especially politics, economy, culture, education. In the XX-th century between two World Wars internationalization increased at a rapid rate – Institute of International Education in the United States and British Council in the United Kingdom were founded. The next acceleration of development of internationalization was observed in late 1990-s when Erasmus program was on the rise and Bologna process was implemented. In recent years due to anti-immigrant and nationalist forces the process of internationalization has been hindered. To date academic mobility remains one of the most common manifestations of internationalization.

Over the past 25 years internationalization of higher education has developed from a minor phenomenon to the determining factor that influences the quality of higher education. Designed as a means to equal access to international higher education internationalization has regrettably become commercialized and elite. Scientists have to look for new forms of internationalization and the ways to put them into practice to afford an opportunity to all students to receive higher education with international content.

Keywords: internationalization of higher education; international education; mobility; foreign students; quality of education.

Постановка проблеми. Розвиток міжнародної економічної, соціальної і культурної інтеграції та інформаційно-комунікаційних технологій і перехід до інформаційного суспільства призвели до розмивання національних кордонів у вищій освіті

та поставили нові задачі перед державою і закладами вищої освіти. Підготовка фахівців, навички і компетентності яких відповідають світовим вимогам, стала визначати якість освіти, рейтинг університету і міжнародну конкурентоспроможність країни. Значущість інтернаціоналізації для системи вищої освіти і потреб суспільства актуалізує вивчення сутності інтернаціоналізації вищої освіти та її характеристик.

Аналіз основних досліджень і публікацій.

У вітчизняній науці різні аспекти інтернаціоналізації вищої освіти розглядали В. Андрущенко, С. Вербицька, М. Дебич, О. Чабала, А. Сбруєва, І. Сікорська, О. Козієвська, О. Нітенко, Л. Горбунова, В. Зінченко, Ж. Таланова та ін. В зарубіжній літературі проблему інтернаціоналізації та її характеристик досліджували Ф. Альтбах, У. Брандербург, Е. Джонс, М. ван дер Венде, Г. де Віт, Дж. Гудзік, Е. Джонс, Б. Ліск, Дж. Найт, П. Скот та ін.

Однак, інтернаціоналізація вищої системи є явищем, яке постійно оновлюється, тому деякі її аспекти потребують вивчення у динаміці.

Метою статті є на основі аналізу зарубіжних джерел з проблем інтернаціоналізації вищої освіти уточнити визначення поняття інтернаціоналізації вищої освіти і описати основні етапи її розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Термін “інтернаціоналізація” використовується протягом багатьох років у політології і міжнародних відносинах, у галузі освіти він почав застосовуватися з початку 1980-х років. Впродовж часу досліджень феномену інтернаціоналізації змінювався і доповнювався його зміст. У 1980-х роках інтернаціоналізація сприймалася фрагментарно – як проникнення елементів міжнародної освіти в навчальні програми та академічна мобільність – і для характеристики міжнародного виміру освіти часто вживалися терміни “міжнародна освіта”, “міжнародне співробітництво”, які і на сьогодні збереглися у вжитку. У 1990-х роках інтернаціоналізацію почали визначати на інституційному рівні – як інтернаціоналізацію окремих університетів, здатних забезпечувати своїм випускникам якість освіти міжнародного рівня – і використовували терміни “інтернаціоналізація”, “навчання за кордоном”, “міжнародні студенти”. З початку XXI ст. інтернаціоналізація вищої освіти трактується на міжнародному рівні – як явище, яке набуло глобальних розмірів і завдяки якому задовільняються потреби сучасного суспільства. У наукових наробках для пояснення нових понять з’являються терміни “глобалізація”, “освіта без кордонів”, “міжкордонна освіта”, “віртуальна

освіта”. У першому десятилітті XXI ст. увага головним чином концентрувалася на дослідженні різних видів академічної мобільності, залученні в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій, проникненні ринкових відносин у систему освіти. Впродовж останніх років інтенсивно досліджуються зміни у вищій освіті, пов’язані з глобалізацією та трансформацією суспільства, – міжнародні академічні мережі та партнерства, диверсифікація і комодифікація освіти, глобалізація й інтернаціоналізація. На даному етапі часто використовуються терміни, які підкреслюють глобальність змін у вищій освіті: “транснаціональна освіта”, “освіта без кордонів”, “транскордонна освіта”, “транснаціоналізація”, “регіоналізація”.

Поняття інтернаціоналізації вищої освіти є складним неоднозначним явищем, яке оновлюється і еволюціонує. Науковці постійно доповнюють і розширюють його вивченням основних аспектів, таких як академічна мобільність студентів, викладачів і науковців; передача знань і освітнього та наукового потенціалу; розвиток співробітництва в галузі вищої освіти; менеджмент освіти та ін. На даному етапі інтернаціоналізації інтенсивно досліджуються віртуальна мобільність, міжнародне он-лайн навчання, комерціалізація освітніх послуг, взаємозв’язки між інтернаціоналізацією й глобалізацією.

В наукових дослідженнях інтернаціоналізації вона розглядається у поєднанні з такими означеннями як “комплексна” (comprehensive), “спірна” (borderline), “проблемна” (topical), “багатогранна” (multifaceted), багатовимірна (multidimensional), “мінлива” (varied), що підкреслює той факт, що інтернаціоналізація є складним, неоднозначним, актуальним явищем, яке має багато сторін і вимірів та зазнає змін під дією різнобічних внутрішніх і зовнішніх чинників.

Найбільш поширеним визначенням інтернаціоналізації вищої освіти є формулювання Дж. Найта. Надаючи велике значення відповідності визначення сутності феномену та універсальному застосуванню його на всіх рівнях у різних країнах у різноманітних контекстах і обґрунтовуючи кожне використання у ньому поняття, Дж. Найт визначає інтернаціоналізацію вищої освіти на національному, секторальному та інституційному рівнях як процес інтеграції міжнародного, міжкультурного або глобального вимірів у мету, функції і надання вищої освіти [5, 2], розширивши і поглибивши своє попереднє визначення, де інтернаціоналізація трактувалася як процес інтеграції міжнародного і міжкультурного вимірів у викладання,

дослідження і функції надання освітніх послуг закладом [5, 3].

Г. де Віт доповнює визначення Дж. Найт [5, 2] і в редактованому робочому варіанті формулювання розглядає інтернаціоналізацію як *цілеспрямований* процес інтеграції міжнародного, міжкультурного або глобального вимірів у мету, функції і надання вищої освіти *для покращення якості освіти і досліджень для всіх студентів і співробітників та значущого внеску в розвиток суспільства* [2, 29].

Визначення Дж. Найт у редакції Г. де Віта є універсальним і може застосовуватися до різних країн, культур і освітніх систем та використовуватися у різних контекстах і аспектах освіти і водночас воно є чітким і конкретним та відображає суть явища, передаючи його основні риси.

Виходячи з важливості всіх вжитих у визначенні понять ми б хотіли проаналізувати їх значення. Отже, головним посилом цього формулювання є необхідність свідомого і планованого впровадження і підтримки інтернаціоналізації (*цілеспрямований* процес) з боку університету і держави, яка є неперервним і тривалим явищем (*процес*), з тим щоб воно проникло і укорінилося в методиці й освітніх програмах (*інтеграція*). Три ознаки інтеграції – *міжнародний, міжкультурний і глобальний виміри* – демонструють багатовимірність і обсяг інтернаціоналізації, де міжнародний і міжкультурний виміри, які характеризують зв'язки між і серед країнами й культурами, переплітаються і проникають у зміст освіти, а глобальний вимір демонструє глибину і всесвітній масштаб процесу. Поняття *мети, функцій і надання вищої освіти* взаємопов'язані і доповнюють одне одного. Мета, як головна роль вищої освіти, та функції, як першочергові завдання, характеризують національну систему вищої освіти або певний заклад. Поняття надання освітніх послуг має більш конкретне значення і стосується пропозиції навчальних курсів і освітніх програм як у своїй країні, так і за кордоном. Головна мета інтернаціоналізації проектується на дві основні діяльності університету – освіту і науку – та глобальну мету людства – сприяння поступу суспільства на шляху до прогресу і взаємопорозуміння.

Інтернаціоналізація не є новим явищем в освіті. Завдяки універсальному характеру знань і науки зміст університетської освіти завжди мав міжнародну складову. Ще в часи Середньовіччя, а пізніше і Відродження студенти і науковці мандрували Європою від одного університету до

іншого, набуваючи нових знань і поширюючи досвід, якого набули. Під час таких мандрівок Еразм Роттердамський, теолог і філософ епохи пізнього Відродження, помітив значущість однієї із складових інтернаціоналізації – академічної мобільності – і оцінив можливості, які вона відкриває перед освітою. Присвоєння його імені головній програмі ЄС з мобільності – “Еразмус” – підкреслює важливість його спостережень і знаменує початок зародження інтернаціоналізації освіти. Цікавим є порівняння середньовічних університетів із сучасними закладами на предмет мови спілкування в освіті й науці. На даний момент англійська мова беззаперечно стала єдиною мовою академічного спілкування у всьому світі так само, так само як колись латина у середньовічних університетах Європи.

Протягом XVIII – XIX ст. університети заборонили вільне пересування студентів і науковців та спрямували свої зусилля на посилення національної складової і в науковій комунікації використовували лише державні мови. Серед освічених верств населення міжнародною мовою спілкування стає французька, яка є мовою посягненого вжитку, але не використовується як засіб комунікації в освіті й науці на міжнародному рівні подібно до латинської мови у часи Середньовіччя.

У XX ст., особливо після Першої Світової війни інтернаціоналізація освіти стрімко розвивається – за ініціативи міжнародних організацій в 1919 р. в Сполучених Штатах було створено Інститут Міжнародної Освіти (Institute of International Education) і в 1934 р. в Сполученому Королівстві було засновано Британську Раду (British Council), першопочатковою метою яких була підтримка миру і взаємопорозуміння. Після Другої Світової Війни розвиток інтернаціоналізації освіти набирає нових обертів, головним чином у США (Програма Фулбрайта), оскільки Європа дуже виснажена і зруйнована після двох світових воєн. Холодна війна стала головною причиною для наступного поштовху до розвитку інтернаціоналізації вищої освіти, причому серед її рушійних сил домінували національна безпека і зовнішня політика, офіційні представники яких сприяли розповсюдженню програм з вивчення іноземної мови і регіонознавства та забезпечували їх технічну підтримку та розвиток в країнах Європи, що розвиваються, та інших регіонах [2, 42].

Впродовж 1950 – 1970-х років освітній політиці не приділялося особливої уваги, але посилення Європейського співтовариства і поява Японії як міжнародного економічного центру кинуло виклик США не тільки на політичній і економічній арені,

але й у дослідженнях і викладанні. З цього часу розвиток інтернаціоналізації вищої освіти переходить на нову сходинку – від фрагментарних і випадкових проявів до організованої діяльності, проектів, програм, які мають політичні обґрунтування і спрямовуються державними урядами. У цей період інтернаціоналізація виступає як процес і стратегія. До цих пір поняття інтернаціоналізації вищої освіти не диференціювалася і звичайно використовується термін “міжнародна освіта”. Європейські програми для досліджень і навчання, особливо програма “Еразмус” наприкінці 1980-х років, виступили рушійною силою для більш стратегічно виваженого підходу до інтернаціоналізації у вищій освіті, подібно до програми Фулбрайта у Сполучених Штатах після Другої Світової Війни. На початку їх заснування, до договору в Маастріхті у 1992 р. програми “Еразмус+” мали на меті не освітні функції, а радше конкуренцію з США і Японією та розвиток європейських громадянських позицій. Хоча ці мотиви залишаються ключовими, діяльність цих програм завжди будувалася на співробітництві через обмін студентів і викладачів, розвитку спільних освітніх програм і спільних дослідницьких проектів. Ці програми були безкоштовні для учасників за виключенням Австралії та Великобританії в Європі, де у 1980 р. було впроваджено оплату повної вартості навчання іноземними студентами [2, 42 – 43].

З другої половини 1990-х років відбулося поступове зміщення наголосу з політичних до економічних обґрунтувань інтернаціоналізації. Набір іноземних студентів, підготовка випускників до глобального ринку праці, глобальне залучення талановитих людей для розбудови економіки знань, транскордонна передача освіти і розвиток потенціалу стали головними напрямками розвитку інтернаціоналізації вищої освіти з початку XXI ст. Виникнення національних і глобальних комерційних конгломератів по наданню освітніх послуг; франшизи (franchise operations); центри порівняння вмісту освітніх програм, які передаються закладами (articulation programmes); філіали університетів (branch campuses); освітні центри (educational hubs) і з недавніх пір віртуальне навчання та Масові Відкриті Он-лайн Курси (МВОК) (Massive Online Open Courseware) є шляхами, за допомогою яких цей розвиток відбувається. Разом з тим зберігається увага до звичних проявів інтернаціоналізації – навчання за кордоном, обміну, регіонознавства і набору іноземних студентів. В пошуках більш стратегічних підходів до інтернаціоналізації в

Європі була впроваджена Болонська система (1999), яка була спрямована на результати навчання і зосереджена на уніфікації європейських кваліфікацій, та головною метою якої було створення конкурентоспроможного суспільства знань у Європі. Програма “Еразмус” заклала основи Болонського процесу і забезпечила створення засобів та інструментів для її втілення, таких як Європейська Кредитно-Трансферна Система (ЄКТС). Програма “Еразмус” і Болонська система стали не тільки проявом успішного внутрішньо-регіонального співробітництва і мобільності всередині Європи, але й моделями для внутрішньо-регіонального співробітництва і мобільності в інших регіонах. До останнього часу в Європі пріоритетним напрямом інтернаціоналізації вищої освіти залишається мобільність із збільшенням кількості студентів, які виїжджають і в’їжджають для навчання в країни Європейського Союзу. В Сполученому Королівстві й Австралії зберігається наголос на залученні іноземних студентів як джерелі прибутку і більше уваги приділяється короткотривалій мобільності (credit mobility), інтернаціоналізації освітніх програм і результатів навчання. Загалом на даному етапі країни і університети працюють на випередження у розширенні міжнародної діяльності та розвитку зв’язків з іншими регіонами світу. Співробітництво виступає як засіб конкуренції та інтернаціоналізація все частіше розглядається як основна мета діяльності університетів. В цьому зв’язку на даному етапі розвитку університети розробляють більш стратегічні та виважені підходи до інтернаціоналізації [2, 43 – 44].

Новою ознакою останніх років у світі стала вимушена міграція, коли внаслідок нестабільної ситуації або військових дій люди змушені шукати прихистку в інших, більш спокійних і економічно розвинутих країнах. Оскільки серед вимушених переселенців є науковці і студенти, які були змушені перервати освіту через незалежні від них обставини, виникло таке явище як вимушена інтернаціоналізація (forced internationalization). Виходячи із традиційних визначень інтернаціоналізації вищої освіти Х. Ергін, Г. де Віт і Б. Лиск розглядають вимушену інтернаціоналізацію як обдумані стратегічні дії, що торкаються трьох ключових функцій університету: освітньої, наукової і соціальної. Характерною рисою вимушеної інтернаціоналізації є реакція на невідкладну кризу. Науковці зазначають, що якщо раніше інтернаціоналізацію вищої освіти заклади проводили добровільно, в рамках власної інституційної (інколи державної) політики, то зараз

до інтернаціоналізації все частіше примушують обставини [4, 9 – 10].

У зв'язку з політичними змінами на карті світу – політика Трампа, брекзит, зростання в Європі націоналістичних і антиіммігрантських настроїв – відбулися зміни у вищій освіті та інтернаціоналізації вищої освіти. На думку Ф. Дж. Альтбаха і Г. де Віта, так звана ера інтернаціоналізації вищої освіти, яка визначала дії і рішення університетів з 1990 р. до 2015 р., на даному етапі переживає важкі часи, особливо в Європі і Північній Америці. Підвищення бар'єрів для отримання віз, недоброчинне ставлення до іноземців та інші подібні питання привели до зниження кількості іноземних студентів у Великобританії і США. В Нідерландах, одній з найбільш міжнародно орієнтованих країн в світі, почалися гострі дискусії на всіх рівнях щодо скорочення меж інтернаціоналізації в голандських університетах. В Німеччині, Данії та Італії також йдуть розмови про негативний вплив англійської мови на якість освіти. Китайські студентські організації Австралії та уряд Китаю звинувачуються в тому, що вони намагаються обмежувати критику на адресу Китаю і тим самим порушують академічну свободу. Саме порушення академічної свободи призупинило відкриття філіалу Університету Гронінгена (Нідерланди) та ряді американських закладів в Китаї. Такі події ставлять під сумнів майбутнє транснаціональної освіти і міжнародної студентської мобільності в країнах, де академічна свобода не гарантована. Все частіше в різних країнах Європи обговорюють необхідність підвищення вартості навчання для іноземців, оскільки уряди хочуть використовувати іноземних студентів як джерело субсидювання національних систем вищої освіти, як це робить Австралія протягом багатьох років. Вартість навчання для іноземців росте паралельно із зростанням дискусій щодо безкоштовної вищої освіти для місцевих студентів. Ф. Дж. Альтбах і Г. де Віт зауважують, що критика стосовно популяризації навчання англійською, нестримного залучення іноземних студентів і розбудова міжнародних філіалів університетів надходить з двох абсолютно різних джерел. З одного боку, є націоналісти, які виступають проти всього міжнародного і проти імміграції. Але що важливіше, є власне академічне співтовариство, яке занепокоєне питаннями якості, академічної свободи, етики [1, 2 – 4].

На думку Г. де Віта і Е. Джонс, відповіддю на посилення ізоляціоністських і націоналістичних рухів, які критично ставляться до всього іноземного і перешкоджають проникненню

міжнародних елементів у різні сфери суспільства, в тому числі у вищу освіту, і елітарним характером транскордонної освіти, коли у зв'язку з її високою вартістю 99% світового студентського контингенту залишаються поза її межами, може стати інклюзивна інтернаціоналізація (inclusive internationalization), коли зміст освітніх програм, педагогічних прийомів, методів оцінки якості та результатів навчання набувають інтернаціональних вимірів. Інтернаціоналізація для всіх повинна стати відправним пунктом при розробці стратегій університетів, оскільки тільки вона зможе підготувати студентів до їх майбутнього громадського і професійного життя [3, 16 – 18].

На завершення огляду розвитку інтернаціоналізації ми б хотіли навести дані останнього дослідження Дж. Найт і Г. де Віта, яке підсумовує результати розвитку інтернаціоналізації вищої освіти за останні 25 років. Отже, впродовж останніх років змінилося розуміння інтернаціоналізації і підходи до неї, а також контекст, в якому вона існує. Інтернаціоналізація стала широким, багатоплановим поняттям, яке на даний момент включає в себе різні підстави, підходи і стратегії в умовах різноманітних і перманентно мінливих умов. Науковці відзначають, що у вивченні інтернаціоналізації значний акцент ставиться на міжнародну академічну мобільність (мобільність людей, програм, постачальників освітніх послуг, стратегій, проєктів), але мало уваги приділяється інтернаціоналізації аспірантури і науки, включаючи міжнародну дослідницьку співтворчість та інші аспекти міжнародної науки. Дж. Найт і Г. де Віт зауважують, що економічні та політичні засади все частіше стають ключовими факторами інтернаціоналізації вищої освіти на рівні національної політики, тоді як роль академічних і соціально-культурних факторів зростає не так швидко. У підсумку дослідники висловлюють занепокоєння з приводу того, що інтернаціоналізація з процесу, який раніше ґрунтувався на цінностях співпраці, партнерства, обміну, взаємовигідності й мобілізації сил, перетворився в процес, пов'язаний переважно з такими поняттями, як висока конкуренція, комерціалізація, корисливість і статусність [6, 2 – 4].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розвиток інтернаціоналізації вищої освіти нерозривно пов'язаний з розвитком суспільства, особливо з такими сферами як політика, економіка та ідеологія, а також – культура і освіта. За останні роки інтернаціоналізація перетворилася із засобу у мету вищої освіти та переросла з малозначного феномену у ключовий фактор, який впливає на

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВІДДІЛІВ НАГЛЯДУ ТА БЕЗПЕКИ УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ДО ІДЕНТИФІКАЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

покращення якості вищої освіти за рахунок введення міжнародного і міжкультурного вимірів у національну освіту в глобальному масштабі. Задумана і підтримувана міжнародними організаціями і академічними товариствами як засіб рівного доступу до міжнародної освіти інтернаціоналізація під дією політико-економічних факторів набула комерціалізованого та елітного характеру. Сьогоднішні реалії життя змушують науковців шукати нові форми і методи впровадження інтернаціоналізації, щоб надати можливість всім студентам долучитися до надбань міжнародної освіти і отримати професійні та особистісні компетенції необхідні для життя і працевлаштування в сучасному суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Altbach Ph., de Wit H. Are We Facing a Fundamental Challenge to Higher Education Internationalization? Ph. Altbach, H. de Wit // International Higher Education. No

93. Boston: Boston College Center for International Higher Education, 2018. pp. 2–4.

2. De Wit H., Hunter F., Howard L., Egron-Polak E. Internationalisation of Higher Education. Brussels, European Parliament, 2015. 319 p.

3. De Wit H., Jones E. Inclusive Internationalization: Improving Access and Equity. International Higher Education. No 94. Boston: Boston College Center for International Higher Education, 2018. pp. 16–18.

4. Ergin H., de Wit H., Leask B. Forced Internationalization of Higher Education: An Emerging Phenomenon. International Higher Education. No 97. Boston: Boston College Center for International Higher Education, 2019. pp. 9–10.

5. Knight J. Updating the Definition of Internationalization. International Higher Education. No 33. Boston: Boston College Center for International Higher Education, 2003. pp. 2–3.

6. Knight J., de Wit H. Internationalization of Higher Education: Past and Future. International Higher Education. No 95. Boston: Boston College Center for International Higher Education, 2018. pp.2–4.

Стаття надійшла до редакції 02.10.2019

УДК 378:343.8:061.1EU

DOI:

Олексій Тогочинський, доктор педагогічних наук, професор,
ректор Академії Державної пенітенціарної служби

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВІДДІЛІВ НАГЛЯДУ ТА БЕЗПЕКИ УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ДО ІДЕНТИФІКАЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У статті розглянуто зміст діяльності персоналу відділів нагляду і безпеки в різних країнах. Представлений аналіз системи професійної підготовки пенітенціарного персоналу в зарубіжних країнах з урахуванням специфіки навчання. Розглянуто діяльність навчальних центрів (Білоцерківський, Хмельницький, Дніпровський) і визначено відповідність їх функціонування чинному законодавству. Висвітлено педагогічні умови підготовки фахівців через наближення термінів, методів, засобів та завдань навчання до вимог професійної діяльності.

Ключові слова: пенітенціарний персонал; зарубіжний досвід; ідентифікація; педагогічні умови; професійна підготовка; навчальні центри.

Літ. 14.

Oleksiy Tohochynskiy, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor,
Rector, Academy of the State Penitentiary Service

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF TRAINING SPECIALISTS OF SUPERVISION AND SECURITY DEPARTMENTS OF PENAL INSTITUTIONS FOR IDENTIFICATION IN TERMS OF EUROINTEGRATION

The peculiarities of professional training of specialists working at a Supervision and Security Department in Ukraine and abroad are highlighted in the article. It has been revealed that terms of training specialists in the centers of advanced training and staff retraining for the SCES of Ukraine (in Bila Tserkva, Khmelnytskyi, Dnipro) and also the results of its studying are not similar to European approaches of the specialists' training. Pedagogical conditions are the following: adding to the programs of academic disciplines issues, which ensure training for realizing dynamic, procedural and physical safety; joining theoretical training together with a practical one; appointing experienced teachers to be the heads of practice. The conclusions state that: 1) the amount of personnel's functional responsibilities in Ukraine and in European countries differs both in the field of interaction with the management of an institution and structural units, and in the field of social work, assistance in preparing a convict for reintegration, re-socialization after release, etc.; 2) the essence and terms of training specialists of a Supervision